

Előfizetési feltételek

helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 6 frt — kr.
 Fél évre 3 frt — kr.
 Negyedévre 1 frt 50 kr.

Hirdetések díja:

□ centiméterenként 3 kr. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Bélyegdíj 30 krajczár.

Nyilt tér sora 20 kr.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

Szerkesztőség

és
kiadóhivatal:

Nagyenyedi
Könyvnyomda és Papír-
árugyár részvénytársaság
Főter 38. szám alatt,

hova egy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések bérmentesen küldendők.

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Magyarok. Románok.

Petőfi emlékünnepe után két napra fényes egyházi ünnepély volt Aradon. Goldis János görög keleti román püspököt iktatták be új méltóságába. Míg azonban a Petőfi-ünnepen Bartha Miklós kérdésére: hol vannak a románok? nem jött igenlő válasz, Goldis püspök ünnepén mindenki láthatta, hogy ott vannak a magyarok nagy számmal, fényes nemzeti díszben. Főispánok, alispánok, kiváló országgyűlési képviselők, városi hatóságok örömmel gyűltek össze, nem pusztán hivatalos ilendőségéből, hanem Goldis püspök személye iránti régi tisztelet és kipróbált barátság érzelmétől vezelve. Jól ismerem az új aradi püspököt, kedves képviselőtársam volt, ki mindnyájunknak rokonszenvét bírta. Szelid természet okos észjárással, tudomány az élet reális ismeretével, igaz hazafiság vallásossággal parosul nála. Szereti a magyar nemzetet, híve a magyar alkotmányos életnek és őszinte lelkesedéssel csüng román népén, melyhez születésénél és vallásánál fogva tartozik, melynek most egyik kiváló főpásztora lett. Buzgó apostola az egyetértésnek. És mert ilyennek ismerték nemcsak Bihar megyében, hanem szélesebb körben is, még pedig hosszú időn keresztül és nehéz körülmények között szívesen jelentek meg ünnepélyén a magyar közélet kiváló alakjai közül többen, hogy bizonyosságot tegyenek az új püspök iránti változatlan rokonszenvekről, de egyszersmind a román nép iránti igaz jó indulatról is.

Tisza István, ki Bihar megyéből nagyon jól ismeri a románokat, ez a higgadt, okos, nagyjövű államférfi indította meg a magyar és román közti testvéries egyetértés iránti lelkesedésnek több év óta — fájdalom — példátlanul álló kitörését. Felszólalását azzal az arany igazsággal kezdte, hogy akár magyarul, akár románul beszélünk, megértjük egymást, ha a haza szeretete vezet. Ha a történelmet tekintjük — így folytatta — s keressük, hogy állhatott fenn a maroknyi magyar nemzet a viharos századokon át, e ténynek csak egy magyarázatát találjuk s e magyarázat az, hogy idegenajku polgártársait soha el nem nyomta s ha tovább fenn akar állani, jövőre se nyomhatja el. A másik magyarázat az, hogy a magyar nemzet világtörténelmi missziót teljesít. E misszió abban áll, hogy a magyar nemzet legyen az Európa e részén lakó

népek önálló fejlődésének legfőbb öre és biztosítéka. A magyar nemzetnek e hivatása teljesítésében egy természetes szövetségese van: a román nép.

A hírlapok azt írják, hogy Tisza István beszéde leirhatatlan hatást keltett. A zenekar magyar-román dalokat játszott. A magyarok szetreaskáztak, a románok éljeneztek s a magyarokkal ölelkeztek. Megvallom, nagyon sajnálom, hogy nem voltam ott s nem volt velem együtt Balázsfalváról több jó román barátom és ismerősöm, hogy hoztunk volna haza együtt abból a meleg érzelemből, mely nagyon is jót tenne az erdélyrészi hűvös, tartózkodó, elhuzódó magatartás jelenségei között.

Lám Aradon fölállott Popea, az öreg karansebesi gör. kel. püspök, ki fontos politikai megnyilatkozást tulajdonított Tisza István beszédének, s kijelenté, hogy az volt eddig a legnagyobb baj, hogy nem akarták tudni, hogy a magyar és a román egy ezred év óta egymásra van utalva. El kell simítanunk a surlódásokat — folytatta az ősz, hazafias főpásztor. — Rosszul itéltük meg egymást és morális kötelességünk, hogy a multak tévedését helyrehozzuk. Ha megértjük egymást, ha békésen egyesülünk, Magyarországon még a pokol kapui sem vehetnek erőt. A Tisza István által hangoztatott eszmék sikerére üríti poharát.

És ime az óriási hatást keltett Jelkes szavaknak fogantatja lett rögtön oly férfinál is, kit eddig csak magyar-gyűlöletéről ismertünk. Mangra Vazul neve kedves a román tuzók táborában s ime föláll ő is, poharat ragad s kijelenti, hogy ha olyan nemes és magas sztosz elveket hallott volna fejtegetni eddig is, mint az imént Tisza István-tól, akkor ő is más lett volna cselekedeteiben. Ha tudták volna, hogy a magyar politikai férfiak úgy gondolkoznak a románokról, másképp intézték volna ügyeiket. De nem késő most sem a jó utra térni. A most hallott szavak, melyeket Tisza István mondott, irányítani fogják őket jövő teendőikben. Reményli, hogy ezen szavakat tettek fogják követni. Bizik, hogy ezek az elvek a teljes egyetértést lehetővé fogják tenni, aminek mindenütt örülni fognak.

Mangra beszéde örömdetes meglepetést és nagy hatást keltett. Nagyon ohajtanám, ha mindenütt meghal-

lanák szavait, ahol románok laknak, de különösen azok, kiknek lelkében a békés egyetértés helyett talán a komor visszavonás szelleme lakozik. Ime most, midőn mezőn, hegyen az Istennek dus áldását szemlélhetjük; midőn a szegény ember reménye már valóvá vált; midőn a mindennapi kenyér biztosítva van s ez a megnyugvás csendes érzetét kelti fel mindenütt; midőn a politikai élet jelszavait törvény, jog és igazság képezik s a keserű küzdelmeket a békés munka korszaka váltotta fel: most legyen időnk arra is, hogy barátságosan váltsunk szót egymással, kik együtt lakunk és értsük meg egymást igazán, amint megértették Aradon a magyarok és románok, még pedig olyanok, kik egymástól távol lakván, talán még sohase találkoztak az életben s mégis az első igaz szóra melegen rokonszenveztek egymással.

„A mai nap az uj aera kezdete“, mondta Goldis, a derek hazafias román püspök. Így legyen a Maros és Küküllő mentén s ott az aranytermő bércek között is. Rajtunk nem mulik, készen állunk.

Török Bertalan.

A nemzetiségek és a Petőfi-ünnep.

Budapest, 1899. augusztus 1.

(P. C.) Már rég nem folyt le ünnep oly hangulattal teljesen és diszharmonia nélkül, mint az ötvenéves Petőfi-emlékünnepe. A hódolat, melyet a lángoló zseninek és az áldozatra kész hazaszeretettnek mutatunk be, nem kelt irigységet s még az ellenség szívében lakozó gonosz indulatok is mozdulatlanul maradnak s ajkuk elnémul. Egy hang sem volt hallható, dacára annak, hogy ellenségeink száma nem csekély; sőt ami öröndetesebb: azok a nemzetiségek, melyek a magyarsággal viszályban vannak, felhasználták az ünnepélyes alkalmat, hogy közelebb jöjjenek hozzánk és legalább erre az egy napra pihentessék a fegyvereket. Az ünnepi szónok történelmi hasonlata a fegyverszünetről az észak-amerikai háború alatt Shakespeare születésének háromszázados évfordulója alkalmából teljesen találó volt. A nemzetiségek nálunk is hallgatag fegyverszünet tartottak, hogy közösen üljenek meg a magas sztosz ünnepet. Szászok, szerbek és magyarok nyújtottak egymásnak kezet Segesvárott és midőn Bartha Miklós, e kitűnő szónok, lelkesedéssel üdvözölte a megjelente-

TÁRCZA.

Petőfi szerelme.*

Írta: Bársony István.

Behunyom a szememet, hogy lássam, ami már nincs. Visszavágok az múltba, ahol születtek a csatadombok s az édes szerelmi álmok. Behunyom a szememet, hogy belenézhessek a letűnt nap fényébe, amit elképzelni is tündéri gyönyörűség.

Látom a tavaszt, amely virágok helyett viharokat terem. Látom az őszt, amely virágosabb volt minden tavasznál.

S ez az ősz azt a tavaszt megelőzte.

A szerelem ősze volt ez, villámok ereje, vulkánok heve halmozódott fel benne. Aranysugárral ékes szeptember, aranylevelét hullató napjaid ölelték körül az ő boldogságát.

A Petőfi Sándorét, akinek a nevé zengi ma minden a magyar ég alatt.

Behunyom a szememet, hogy mindent elfeledhessek, mindent, ami van s csak attól feszüljön meg lelkem valamennyi hurja, ami a legendás történetet varázsolja elem.

Rajzik agyamban az ő nagy szellemének sok csudás alkotása. De most csak azok felé fordul tekintetem, amelyekhez, hogy híven mondhatassuk el ő utána, a szerelem lantja kell kíséretül.

Petőfi szerelme, Petőfi látát forraló szívének egyetlen egy hatalmas égése kápráztat most.

* Ezt a szép ezikét szerzője a Petőfi-ünnepen olvasta fel Segesvárt.

Megyek veled, utána, vakon. Megyek oda, ahol ő szeretett, ahol ő megtalálta a földi mennyországot. Azt, amely annyi, mint az égi. Annál is több.

Álmodozva térek vissza az ő vidékeire, az ő nagy szerelme igazi fészékéhez, amit ezerszer szoboztam tenni az ő emléke, mint amilyen akkor, ha csak közönséges szemmel nézek végig rajta. Pedig akkor is gyönyörű.

*

Vadrózsailatot érzek; ott bolyong a lelkem az erdődi vár körül, amely régóta nem az már, ami volt.

A Drágfyak hajdani otthona, Erdőd vára, lassankint rommá vált. Az ódon falakat repkény futotta be, az ablakok helyén szomorúan meredtek az erdődi lapályra néző vár világtalan szemüregi, amikor én Petőfi Sándor boldog idején tündöve jártam ott.

A Homoród-patakja locsog keresztül azon a lapályon. A vár környékén, egy dombtetőn voltak az urasági tisztek lakásai. Lent a vár lábánál hajlik el az út Madarásznak, Szatmár felé. Ott százados tölgyfák susogtak, mesélgettek, csak az álmodóknak érthető nyelven.

Itt volt a virágok virága egykoron. Itt lakott Szendrei Julia, a nő lélek misztériumának ez a típusa. Innen nézett szét a szép világban, ami az ő számára talán soha, egy pillanatra sem volt igazi valóság, mindig csak változó képzelet.

Ennek a szelid, hangulatokban gazdag tájéknak a lelkét kereste ábrándos szemével az uszó felhők között, amelyekben talán ettől a bűvös tekintettől nőtt meg a fergeteg.

Erdély felé, a Szilágyság irányában, ott terül el a

Kraszna völgye. Ez a hosszasan húzó zöld medence, ahol ezrével járt a vizre a vadgalamb.

Ott van Erdőd mellett a szatmári hegy s azontul a magányos sósi puszta. Lankás dombok visznek tovább Szakas felé, a gyűrűsi szőlőknek, ahol mindenütt ott-hon van a csend, az álmodózásra biztató.

Lent a völgyben, nyugatra, Király-Daróc iránt, fehérlik messziről a géresi torony, onnan már nincs messze Ákos, a magyar falu, ahol a Kraszna hőmpolygati habját rekettye-fűzfás partok között.

Szendrei Julia sokszor tündött erdődi ablakán, szelid nyáresti fuvalmak közt s kinozta lelkét a saját kiszámíthatatlan vágyaival.

Szendrei Julia, akit a nagyszívű Petőfi szeretett, ebbe a levegőbe lehelte titkos ábrándjait, amelyeket talán az isteni hatalom sem tudott volna az ő meglegedésére megvalósítani.

Szemében a fekete éjszakával, hallgatta estennet a messzi harangszót, ami jött a távol eső falvakból ide, hozzá.

Mi volt az vajjon, ami ezt a fiatal leány-lelket olyan tétovázóvá, olyan töprengővé tette, amikor még alig lehetett előtte egyéb az élet sejtelméni? Ez a leány a titkos forrongás maga volt, azért, az után, ami mindenkinek ösmeretlen, de amit ösmerni, a magáéknak mondani, érezni: kimondhatatlanul vágyhatott, bár minden remény nélkül.

Petőfi annyi áradó szerelmi vers után, aminek az ő szíve lángjából tárgyaltalanul is születnie kellett: ezt a csudát, ezt az édes lidérczet találta meg egyetlenegynek a maga számára.

ket, a néplélek mélyéből beszélt, és nem csupán ezért, hanem azért is köszönettel tartozunk neki, hogy a távollevő románokat csak futólag apostrofálta és a három nemzetiség barátságos együttlétének örömkelyébe keserűséget nem öntött. A románok távol maradtak az ünneptől. Ez igaz ugyan, de nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az ő helyzetük különösen nehéz volt s hogy ők nehéz dilemma előtt álltak. Az ellenségeskedés románok és magyarok közt — fájdalom, hogy ilyenről kell beszélni — ugyanis a szabadságharcból datálódik, melyben Petőfi hősi halálát halt. Nem tartjuk itt helyén való részvételük ha talán nem is keletett volna keserűséget népük körében, lehet, hogy őszintének sem tartották volna azt. Ha egy elveszett fiú, aki idők folytán nagy emberré lett és sok tisztességhez jutott, viszatér a családba, az a családtag, amelyik leginkább oka annak, hogy a hazatértek egykoron el kellett hagynia a szülői házat, a legtartózkodóbban fog viselkedni és csak fokozott, szeretetteljes előzékenység győzheti őt meg, hogy a hazatérte már nem nehezelt és csak testvért lát a testvérben.

A Petőfi-ünnep — reméljük — meggyőzte román testvéreinket, hogy nálunk minden harag eltűnt s hogy a multat igazán elmúltak tekintjük. És amint reméljük, hogy a közös ünnep szász, szerb hazánkfiat a magyarokkal nem csupán erre az egy napra hozta egymáshoz közelebb, hanem hogy a barátságos hangulat ünnep után is megmarad s annak folyton fokozódó mérvben kedvező utóhatása lesz: úgy hisszük, hogy a románok és a magyarok közt is jobb viszony fog bekövetkezni és hogy nincs messze az idő, mikor e hazának minden hű fia a legjobb egyetértésben fog egymással élni tekintet nélkül az anyanyelvre, tekintet nélkül az elmúlt időkben történt eseményekre, egyes-egyedül abban a törekvésben, hogy a közös hazát naggyá, hatalmassá és boldoggá tegyék.

Vegyes hírek.

— **Kinevezés.** Ó Felsője dr. Ács Jenő n. enyedi kir. járásbírói aljegyzőt a n. szobeni járásbíróihoz albrívó nevezte ki. Gratulálunk!

— **E. Kovács Gyula, legkitünőbb drámai színművészeink egyike, meghalt.** A segesvári Petőfi-ünnep megható finaléja az ő halála, melynél szébbet, meghatóbbat az ő kiváló költői képzelme sem festhetett. A fejedégházi csatamezőn szívének, lelkének túlradó hevével szavalta Jókai Apotheosisát. Soha sem állott még ehhez fogható színpadon, hol lábaival a hősök porait érinté, feje fölött a nap-sugaras ég ragyogó boltozata terült el, míg előtte lelkesedéstől égő sokaság ezrei szorongtak. És amíg hatalmas hangjával a túlvilágról hívá Petőfi szellemét, hogy betöltse vele hallgatói lelkét, az ő lelke

gyorsan kiröppent porhüvelyéből, hogy egyesüljön a szabadság örökéltű dalosának hatalmas szellemével. Teste lerokadt, pár napig vergődött még, de szelleme többé nem tért vissza. F. hó 5-én temették el Kolozsvárt igaz részvét, forró könnyullás között.

— **Költőzködés.** Egy sok vihart átél, öreg ház egyik részének régi lakói költőzködtek ki e héten. A kinek e költőzködés szemébe ötlött, nem látott fényes butorokat, értékes szőnyegeket, tükröket, zongorát stb., hanem látott ódon szekrényeket, asztalokat, poros és nem poros akták nagy tömegét. Ugyanis a vármegye árvaszéke költőzködött sok, sok idő óta elfoglalt helyiségeiből, le a Várszeg utczai Gajzágó házába. Ezen költőzködés első látható jele az ódon vármegyei ház kiépítésének, melynek bontása azon részben veszi kezdetét e hóban, melyet eddig az árvaszék foglalt el. A többi hivatalok tavasz nyitával követik az árvaszéket, hogy a jövő év végén mindannyian a modern és kényelmes beosztású új vármegyei házába térjenek vissza, hol végre az összes ügyosztályok megfelelő elhelyezést fognak nyerni.

— **Az uszodai élet** nagy lendületet vett. Hosszu pangás után jogaiba lépett az üdítő vízielet. Napestig tele az uszoda fürdőzőkkel, legelevenebb az élet a dél-élelőtti órákban, mikor a nagyon is szűken mért időtartamban a nők fürdőknek. A vig leányserg zsvajából és a lépcsőkön folyó tracsából egyhangú vezényszava hangzik ki a komoly uszómesternek, ki nem szűkölködik tanítványokban s ki azokat meg is érdemli, mert elismerésre méltóan, jól és szép eredménnyel tanít. Tanítványai nem csak jól, de szépen is usznak. Ha nem sajnálnók a nőket még egy fürdő naptól megfosztani, ismét hangoztatnók azon óhajunkat, hogy hetenként kétszer tisztítsák az uszodát. De hát nem lehetne azt éjjel végezni?!

— **Kolozsvárra ment — halni.** Besenyey Mózes iparos polgar hétfőn dében hirtelen rosszul lett; régi baja ujulván fel, orvosi tanács folytán kedden a hajnali vonattal nagynehezen Kolozsvárra vándorolt, hogy egy műtétnek vesse alá magát; de már késő volt: még aznap (kedden) dél-11 órakor a Karolina-kórházban kiszendvedett anélkül, hogy a műtétet végrehajtották volna rajta. Kolozsvárt temették el-folyó hó 3-án. Béke poraira!

— **Kellemes nyári mulatságot** rendezett a tennisező ifjuság ohajára f. hó 5-én a sétatéren Felszeghy Sándorné Gyárfás Gizella ő usga. A szép társaság előbb az érdekes tennis-versenyben gyönyörködött, aztán vacsorához ült, majd vidám tánczra perdült.

— **Sétahangverseny műsor.** A marosújvári bányász zenekar és helyi tűzoltó zenekar által e hó 13-án, vasárnap, rendezendő nyári mulatságot megnyitó sétahangverseny műsora a következőkben lett megállapítva: 1. „Magyar“ induló Rosenkrantzól, előadja az egyesített bányász és tűzoltó zenekar. 2. „Rákóczy“ nyitány Kéltől, előadja a bányász zenekar. 3. „A kis özvegy“, dal Haristól, előadja az egyesített bányász és tűzoltó zenekar. 4. „Katonai élet“ Matyástól, elő-

adja a bányász zenekar. 5. „Magyar dalok“ Rák Jánostól, előadja a bányász-zenekar. 6. „Die Schlitten Post“ (A postaszánka) Ziehrertől, előadja a bányász zenekar. 7. „Fehérvár“ induló, előadja az egyesített bányász és tűzoltó zenekar. A műsor kiváló zeneszámokból van összeállítva és Rák János a két zenekar karmestere fogja vezényelni, ki egy számmal, mint tehetséges szerző is szerepel a műsoron. Tekintve, hogy a mulatság jótékony célú is szolgál és e mellett jót és mulattatót fog nyújtani, kétségtelen, hogy nagy látogatottságnak fog örvendeni, legalább az előlekre erre vallanak és ezt biztosítja az is, hogy a rendezés élén a tűzoltó egyesület, a város nagy fontosságú hivatást önzetlenül teljesítő testülete áll.

— **Táncziskola.** Czigler József budapesti tánczitanító, ki f. év május havára tervezett táncziskoláját a leányiskolai vizsgálatokra való tekintettel elhalasztotta, folyó augusztus hó 21-én kezdi meg városunkban a hirdetett táncz-tanfolyamot. Felkértek tehát mindazok, kik iskolájának látogatására részint jelentkeztek, részint jelentkezni ohajtanak, hogy augusztus hó 20-án délután 6 órakor jelenjenek meg a sétatéri fedett táncz helyiségben, hol a táncziskola szerveztetű fog. Ajánljuk ezen első rangú tánczitanítót, ki nek Budapestben, az Andrassy-uton, állandó intézete van, a tánczművészet iránt érdeklődő s annak fontossága iránt lelkesülő közönségünk figyelmébe és pártolásába.

— **A marosújvári ev. ref. templom felépítése javára** július hó 16-án megtartott nyári tánczmulatság alkalmával szivesek voltak felülfizetni: Jovián Miklós 1 frt, Ajtai Lajosné (M.-Igen) 1 frt, Rosenberger Zsigmondné (Deés) 50 kr, Bán György 30 kr, Zágonyi Dénes (Szilvás) 2 frt, Szekeres János (Szilvás) 1 frt, Jonás Izidor 4 frt, Szathmári Jenő (Nagy-Enyed) 50 kr, Benigni Sámuel (Kolozsvár) 1 frt 50 kr, gróf Bethlen Sándor (Gezse) 10 frt, Pogány János (Nagy-Enyed) 5 frt, Versenyés Sándor 50 kr, N. N. 10 kr, N. N. 50 kr, Sreiner István 50 kr, Virág János 1 frt, Szilágyi Géza (Hari) 1 frt, özv. Kodra Jánosné 50 kr, Harmath János (Elekes) 50 kr, Thomas József 5 frt, Jancsó Lajos 2 frt 50 kr, Fodor György (F.-Ujvár) 1 frt, Kormos Károly 50 kr, Köblös Ferencz 3 frt, Bartos Lajos (Hari) 2 frt, Varga Lajos (Debreczen) 1 frt, N. N. 50 kr, Varga Sándor 50 kr, Fülöp Gábor 2 frt, Gáspár János 5 frt, Hillinger Adolf 1 frt, Szakáts József 1 frt, dr. Magyar Károlyné (Nagy-Enyed) 2 frt, Fritz Pál 5 frt, Dózsa Emma 2 frt, Lencz Alajos 50 kr, Balogh János mérnök 2 frt 50 kr, Félix Károly 5 frt, Gegő Károly 5 frt, Bőjthe Kálmán 2 frt 50 kr, Schmelcz Vilmos 1 frt 50 kr, Steiger Zsigmond 2 frt, Salamon Géza 50 kr, Borbély János 1 frt 50 kr, Timina János 50 kr, Magyar Mihály 1 frt, Beller Károly 2 frt, Reichel Lipót 2 frt, Balázs József (Kolozsvár) 1 frt, Ciccimarra Richárd 5 frt, Kurta Károly 1 frt, Eszéki János 2 frt, br. Kemény Géza 20 frt, Pallos Albert (Kolozsvár) 1 frt. Összesen 122 frt 90 kr. (x-y.)

Ezen a vadrózsabokrokkal borított tájékon a szívébe röpült egy vilófényű szempár tekintete s a költő lelkében a szerelem öserdejét növelte lángjával.

Mindaketten érezték, tudták, hogy többek a többinél. Szendrei Julia, az egyszerű gazdatiszt leánya, nem mutatott volna sem csudálkozást, sem elragadtatást, ha egy király jön hozzá s koronát kínál, cserében pártjáért. És Petőfi Sándor akkor már a nemzet legünnepeltebb lángelmeje volt.

Megtalálták egymást.

És most szinte fáj leirnom azt a gondolatot, amitől én nem tudok szabadulni. — Ez a találkozás nem volt szerencsés, hanem balvégzetű.

Mert Szendrei Julia nem földi idegzetű halandónak való feleség volt.

Szerette Petőfit? Jól van, ha szerette. Hiszen maga mondta: „Ugy szeretem Sándort, mint egy szellemi és magasztos lelki tulajdonságokban gazdag könyvet, melynek a kötése nem felel meg értékes tartalmának.“

Ó, ez a nő, mindig látott és látni akart, az ő érdekesben pedig vak a szerelem a világ teremtése óta.

És amikor azt kérdezik tőle: — Mit érezne, mit tenne, hogy ha kincsét elvesztené? — ezt feleli:

— Bizonyára fájna, de azon lennék, hogy egy tartalomban ugyanoly gazdag művet szerezzek magamnak.

*

Ezernyolczásznegyvenhét pünkösdjé előtt, csütörtökön esti tíz órakor, ezzel a riadóval verte fel Petőfi egy jó barátját, akinél Erdődön megszállott volt: „Tudd meg, te szerencsétlen flótás, a mai alkonyattól kezdve völgyény vagyok!“

Az üstökös csillag tehát magához ragadta az ő választott kedvesét, amely — úgy érzem én — jobban engedett a hatalmas idegen vonzásnak, mint a magáé-

nak, amikor beleröpült az üstökös ragyogó pályájába.

Még annak az évnek a kisasszony napján, szeptember nyolczadikán, Petőfiné lett Szendrei Julia. Az erdői vár kápolnájában esküdtek meg rá, hogy szeretik egymást híven, holtig.

Ha én festő volnék s ezt a pillanatot képzeletből megörökíteném, a menyasszony szemébe nem tenném bele azt az odaadást, ami a későbbi üdvösségünknél is nagyobb gyönyöre szerelmes vőlegénynek.

Én úgy látom Szendrei Juliát abban a pillanatban is, aminő lehetett alig néhány hétre az esküvéje után, amikor már így ir valakinek: „Azt már tudja, hogy Sándorral megesküdtünk; de azt sem ön nem tudja, sem én nem tudom, üdv, vagy kárhozat vár-e reánk a jövőben.“

Aki boldog, fiatal ferjnek tudja, hiszi magát: megőrülhetne ettől a tűnődéses bizalmatlanságtól; ettől a borzasztó kételytől, ami az ő édes, egy asszony lelkén így átborong.

Vajjon Petőfi Sándor nem érezte-e meg, nem találta-e ki, talán már a mézes hetek első napjaiban, hogy csudálatos csillaggal kötötte össze sorsát; egy csillaggal, amely hiába oly kicsiny, még sem fér el az egész végtelen égbolton, mert a maga helyét soha meg nem leli. Nem is lelheti meg, mert névtelen, alakatlan világokat keres mindenfelé; maga sem tudja, hol, maga sem sejtí, merre. Ha a mindenható nap eleven fénye éri, akkor egyszerre az éj homályát esengi, ahol csöndes feledésben válhatna semmivé — a mai napra; de holnap már el! — el innen a sötét pokolból, ahol kivánságok nem is teremnek, nem hogy teljesülnének valaha! . . .

Daczosnak, szilajnak, szélsőségekre hajlónak, szinte fékezhetetlennek festik, akik valaha ösmerték. Öröme majdnem vad, írja róla az egyik; játéka bájos, gyer-

mekes, mondja a másik. „Makacsságában és engedékenységében egyaránt szeretetreméltó“ — jegyzi fel a harmadik, szóról-szóra.

És ebből a rejtelmes lélekből, ebből a soha meg nem oldott találós-meséből lett: Petőfi Sándorné.

Boldog volt-e? Volt-e hát mégis szerelmes édes asszonya annak, akit csudált; akit belső értékeért választott ki és hallgatott meg végre?

Kellett, hogy az legyen! Éppen ez a nagy áramlása a minden irányú bizonytalanságnak, a saját érzése kiszámíthatatlan tobzódásának, a saját érzése kiszámíthatatlan tobzódásának, bizonyítja, hogy Szendrei Julia perczekre, órákra, az üdvösség tengerével tudta a férjét megkínálni.

De én nekem elszorul a szívem arra a gondolatra, hogy a szerelem negyvenfokos lázai után minő sejtelmes elmerengéseket vehetett észre a költő az ő hitvese szemében, aminck láttára lehetetlen, hogy fájdalommal, féltékenyen ne legyen a titkos álomképre minden férfi, minél jobban szeret.

*

Az erdői tájék ekkor már nincs előttük; a vadrózsás dombok, ahol szent Orbán kápolnájában harangozza el a jeget a szőlőtől a becsületes sváb, már nem hatja meg, nem illeti meg egymáshoz simuló lelküket.

Már a Lapos-völgy gyönyörű paradicsomában, Koltón élők a mézeshetek boldogságba fulladó örömet. S Szendrei Juliának, az ura forró karjai közül talán éppen bágyadtan kibontakozó fiatal asszonynak, már ilyen gondolatai támadnak: „A bérceket itt mint szerelem nélküli jegyesek tekintenek reám.“

Akkor írja ezt, amikor el kellene halni a szónak az ajkán az üdvözítő szívdobogástól! Amikor mindenben, még a napsugár szárnyán tánczoló porszemben is az örök szerelem valamely édes ígérteit kellene megtalál-

— **A marosújvári Petőfi-ünnepéről** szóló, mult számunkban megjelent tudósítás kiegészítésül felkérés folytán közöljük, hogy főtiszt. Schiefner Ede pápai praelatus kanonok ur utólagosan 1 frt 80 krt fizetett felül.

— **A Dréher-palota kupolájának eltolása.** A fővárosi lapok minduntalan hozták a híreket a Dréher-palota, a régi városház, a fővárosi plébánia, az izraelita templom stb. eltolásáról. Egyiket sem merték foganatosítani. Most megkísérelték és szerencsésen végre is hajtották a Dréherpalota kupolájának eltolását. A súlyos kupolát négy nap alatt 20 méterrel tolják hátra s míg lebontása és felépítése harmadfélezer forintba és egy hónapi időbe került volna, így csak 300 forintot fizetnek Francsek Imre főmérnök vállalkozónak. Ilyenformán N.-Enyed sok görbe utcáját lehetne rendbehozni.

— **Tilos a pofozás.** Lovag Schwitzer Lajos vezérőrnagy, a temesvári hadtest parancsnoka, rendeletet adott ki tisztikarához, melyben szigorúan tiltotta a közlegények pofozását. A brünni Volksfreund című lap most arról értesül, hogy a temesvári hadtestparancsnoknak ezt a rendeletét a közös hadügyminiszter július 16-án kelt bizalmas rendeletével megküldte a hadsereg összes parancsnokainak. Ezt a parancsot évenként az őszi bevonulások után újból ki kell hirdetni.

— **Petőfi mulatsága.** Bene Albert írja, hogy 1849-ben ismerkedett meg Petőfi Sándorral, aki akkoriban Mezőberényben járt. Petőfinék a katonásdit játszó gyermekek feltűntek és majdnem hogy együtt játszott velük. Fából kardot faragott nekik, papirosból pedig csakót csinált. Egy alkalommal, mikor csak három gyereket talált az utcán, azt mondta nekik, hogy most ne játszanak katonásdit, hanem menjenek be vele együtt a cizmadia-műhelybe, ahol színjátszásra tanítja meg őket. Mikor a cizmadia műhelybe értek, Petőfi a három fiúnak azonnal kiosztotta a szerepet, ami abból állott, hogy mindegyiknek a lábán álló cizmadiatábla alá kellett bujni. Mikor a gyerekek ott voltak, Petőfi egy pléhdarabot kezdett rázni s hangosan jelezte, hogy az ég zeng. A következő perczben egy kaptafát kapott föl s azt az asztalhoz vágta, tudtára adva a fiúknak, hogy most a mennykő csapott le. A gyermekek persze ijedten kiugrottak a tábla alól s a világot sem mertek volna még egyszer alábujni, noha Petőfinék kedve lett volna arra, hogy az előadást megismételje.

— **A női ügyvédek.** A francia képviselőház elfogadta Viviani képviselőnek azon törvényjavaslatát, amelynek értelmében ezentúl a nők is ügyvédi pályára léphetnek. Franciaország az első állam Európában, amely ezen az amerikai államokban már meglevő újítást behozza. A törvényjavaslat 319 szóval 144 ellen el lett fogadva. Mindenesetre érdekes lesz majdan az ügyvédek pódiumán a csinos hölgyeket látni és védőbeszégeiket hallgatni, amelyek, ha nem is mindig bő érvekkel, de mindenesetre szívből fakadó szavakkal fognak bővelkedni.

nia! Amikor csak asszonynak, csak szerelmes, boldog, simuló feleségnek kellene lennie!

Petőfi Sándor megírta, hirdette, hogy semmihez sem fogható túlaradó boldogságot, teljességgel leirhatatlant, érzett Koltón a mézeshetek alatt. És ez az igazság, a tiszta színigazság.

Petőfi Sándor érezte ezt a boldogságot. Olyat, aminőt nem is érezhet minden földi ember, mert az kell hozzá, hogy ihletből, költészetből, fanatizmusból, olthatatlan hévből legyen összetéve, aki vallani akarja, érezni is meri az érzést.

De az asszony mégis csak pályáját nem találó bolygó csillag maradt, hozzákötve a fényes üstökhöz, amely érezhette néha, szivnyilalásos pillanatokban, hogy még az ő hatalma, még az ő nagysága sem biztosítja itt a minden időkre szóló diadalt.

Ime itt, a legnagyobb boldogság fészében, a csudaszép Koltón, ahol huszonnolcz verset írt a mi halhatatlanunk, ilyen hangok pendülnek meg lantján:

„Ha eldobod egykor az özevyi fátvált,
Fejfámra sötét lobogóul akaszd,
Én feljövök érte a siri világból,
Az éj közepén, s oda leviszem azt.
Letörölni vele könyveimet érted,
Ki könnyeden elfeledéd hívedet;
S e szív sebeit bekötözni, ki téged
Még akkor is, ott is, örökre szeret.”

Bele lehetne bolondulni, ha csak olvassa is az ember; nem hogy leírja szerelmesen, sejtelmesen, prófétai látás erejével!

Aztán elment Petőfi, meghalni.
Vajjon egy asszony, aki nagyon-nagyon szerette volna,
nem tudta volna ébren tartani benne az életöszönt,

Közgazdaság.

Mire ügyeljünk a vetésforgó berendezésénél?

Az okszerű gazdálkodásnak egyik főfeltétele az, hogy a termelés szervezésénél bizonyos természetűt kövessünk, mert a kultúrnövények természetű, igénye, kívánalma más és más. Olyan gazdálkodási tervet kell tehát készítenünk, amelyben ezen különböző igények kielégítést nyernek. Ezen gazdálkodási terv a növénytermelési ág szervezésére ép úgy vonatkozik, mint az állattartásra, sőt miután a gazdálkodás tulajdonképeni alapját a növénytermelés képezi, ezen utóbbi előbb méltatandó.

A növénytermelési ág szervezésénél tisztában lévén a termelő növények minőségével és azok arányával, a vetésforgó berendezésénél a következőkre kell ügyelni:

1. Miután a legtöbb gazdaságban az őszi gabonafélék termelésére helyezik a súlyt, az őszi gabonafélék pedig nagyigényű növények, ezeknek oly helyet kell juttatni a vetésforgóban, hogy igényük tökéletesen kielégíthessék. Előveteménye vagy egy takarmánynövény, pl. lóhere, zabosbukkony, vagy pedig egy kapásnövény, vagy végül vetjük ugarba. Jó helyet fog találni az őszi gabona ezen növények után azért, mert idejekorán kerülnek le a talajról s így módunkban áll a földet az őszi gabona alá kellően előkészíteni, de másrésről jó helye lesz azért is, mert az említett növények alá rendszerint istállótrágyát használnak, a föld tehát jó állapotban marad vissza s valamely foszfordús műtrágya alkalmazása által a gabonafélék termését ily beosztás mellett megkétszerezhetjük. Műtrágya használata esetén a szuperfoszfátot a vetésántalás előtt adjuk kat. holdanként 150 kg. mennyiségben.

2. Tavasz gabona előveteményeként kapás növényt fogunk használni, mint pl. trágyázott takarmány-répat, burgonyát, vagy kukoricát.

3. A takarmány- és kapás növényeket pedig gabonafélék után fogjuk termelni.

4. A közvetlen istállótrágyázást első sorban a takarmánynövényeknél, majd a kapás és ipari növényeknél alkalmazzuk. Takarmánynövényeknél azért, mert minél több tápanyagot talál a takarmány a földben, annál szebben, erőteljesebben fejlődik, annál nagyobb termést ad, s minél nagyobb a termés, annál több állatot tartathatunk, minél több az állat, annál több lesz a trágya s így annál többet hordhatván ki szántóföldünkre, egyéb növények termését is növeljük. Kapás és ipari növényeknél pedig azért kell trágyát használnunk, mert azoknak termelése a mai viszonyok között csak akkor fizeti ki magát, ha nagyon bő termést adnak; a bő termést pedig csakis trágyázással idézhetjük elő s ez okból a növényeknél elegendő istállótrágya hiánya esetén a műtrágyákat feltétlenül kell alkalmazni, mert csakis e két trágyanemnek együttes alkalmazása képes jövedelmező termést előállítani.

Végül 5. ügyelnünk kell arra, hogy a föld megmün-

amikor pedig, ha komolyan akar vala, megmenekülhetett a kozákok dzsidájától?!

Az a merengés ott, a fejéregyházi csatatéren, az a fegyvertelenség, a végveszélynek az a czéltalan bevárása: nem volt-e közöny az élet iránt?!

Pedig aki tudja, hogy nagyon szeretik, az sokkal nehezebben válik meg az élettől, mint aki csak maga érez nagyon.

De hát szerették-e eléggé? Hisz én láttam azt a remek asszonyírást, amely úgy hasonlít a nagy költőhöz, láttam Szendrei Juliának azt az írását, amelyben 1850. július 21-én „az egyház kívánságára, a terhelő felelősség elhárítása végett“ kijelenti, hogy ő az utanjárása kapcsán tökéletesen meggyőződött férjének, Petőfi Sándornak a segesvári csatában elestéről. „Hitet is képes vagyok rá tenni“ — írja. S mily alapon? Egy gyógyszerész, akinek a nevét sem tudja, így beszélte. S egy katonatiszt is állítja, hogy Petőfihez hasonló halottat látott az esetettek között.

Igaz, így is ir aztán egy magánlevelében: „Egy nyugodt perczem sincs; mihelyt egyedül maradok, majd megőrülök.“ — De azért Szendrei Juliát attól, hogy a neki kínos özevyi fátvált le ne vesse, nem tartja már vissza sem a fájdalom, sem az emlék, sem az a szomorú, mélyszívű, örök félelmet, örök szemrehányást rejtő gyönyörű költemény, amely született Koltón, a szeptemberi boldogság közepett, falevélhulláskor, csökés után, megnevezhetetlen kiutól feljajduló szívében a mi nagy költőnknek.

Petőfi Sándor egyetlen igaz szerelme — úgy érzem — az ő legnagyobb titkos szenvedése is volt

Behunyom a szememet, úgy nézek vissza lelkemmel a messze időkre. (Sz. N.—t.)

kalását a különböző növényeknél idejekorán végezzük el s különösen arra, hogy tavaszi vetemények alá a szántás még ősszel legyen eszközölhető.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A zöldtakarmány-félék magvainak kereslete még folyton tart, valamint tarlórépamag is kel még. E lefolyt héten már idei biborhere- és baltacium-minták is érkeztek be, de részint oly gyöngye a minőségük, részint oly magas árakat igényelnek a termelők, hogy e magvak legnagyobb része eladatlan maradt. Franciaországból nagy tételekben ajánlják a biborherét. Amerikából az ott termelt összes fűmagvaknak igen jó termését jelentik.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY. TÜRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papírárgyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

680.—1899. bvgrh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-ez. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy az abrudbányai kir. járásbíró-ság V. 815 2. 1898. számú végzése folytán Dr. Fodor Vazul ügyvéd által képviselt, a Detonáta tak.-pénzt. javára abfalvi Borzá Alexandru és társai ellen 180 frt tőke, ennek 1898. évi január hó 22. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 61 frt 50 kr perköltség követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság 898 25 11. alap és felül foglalt és 255 frtra beesült, u. m. Tuhutz Nikuláenál 1 tehén és 3 kalangya széna, Borzá Nikoláenál 3 tehén, 5 kalangya széna és 1 disznó és Borzá Alexandrunál felül foglalt 7 kalangya széna, 1 tehén és 14 juh 182 frt becsértékben nyilvános árverés útján eladatnak.

Mely árverésnek az abrudbányai kir. járásbíró-ság idézett sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen, vagyis alperesek lakásán Abrudfalván leendő eszközésére 1899. augusztus hó 9-ik, esetleg következő napjának d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-ez. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-ez. 108. §-ban megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő. Végül felhívatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítettség tartanak jogot, amennyiben részükre foglalás korábban eszközöltetett volna és ez a végrehajtási jegyzőkönyvből ki nem tűnik, elsőbbségi bejelentéseiket az árverés megkezdéseig alulírt kiküldöttnek vagy írásban beadni, avagy pedig szóval bejelenteni tartoznak.

A törvényes határidő a hirdetménynek a bíróság tábláján kifüggesztését követő naptól számítatik.

Kelt Abrudbányán, 1899. évi augusztus hó 1. napján.

Szabó Dénes,
bir. végrehajtó.

1888 1—1

Sz. 6004—1899.

Pályázati hirdetmény.

A ponori körjegyzői állomás elhalálozás folytán üresedésbe jövén, ezen állomás szabályszerű betöltésére pályázatot hirdetek.

Ezen körjegyzőség Ponor székhellyel Ponor, Remete és Kisgyógytatak községekből áll.

Évi rendes fizetés 480 frt, lakás-, irodabér és más mellékjáraulékok 128 frt.

A választás 1899. évi augusztus hó 30-án reggel 9 órakor fog Ponorban a községi irodában megtartatni.

A szabályszerűen felszerelt pályázati kérések 1899. augusztus hó 27-én este 6 óráig alulírott-hoz benyujtandók.

Nagy-Enyeden, 1899. augusztus hó 3-án.

Szász József,
főszolgabíró.

1887 1—2

2128—899. tkvi.

Árverési hirdetmény.

A nagyenyedi kir. járásbíró-ság mint telekkönyvi hatóság által közhírré tetetik, hogy a magyarigeni takarékpénztárnak Kosztea Precup elleni árverési ügyben a nagyszabeni Albina hitelintézet által tett utóajánlat folytán az újabb árverés a jelzálog hitelezőkkel szemben a végrehajtási árverési jog hatályával az igepataki 23. sz. tjkvben A + 1—7, 9, 12, 19—23. r. sz. a. foglalt s Kosztea Precupnak felerészben tulajdonát képező ingatlanokra 650 frt megajánlott kiküldetési árban azon hozzáadással rendeltek el, hogy ezen utóajánlat az Albina hitelintézet utóajánlattevőre még akkor is kötelező, ha az árverésről távol marad, valamint akkor is, ha annál magasabb ígért tételt nem fog.

Az újabb árverés 1899. évi augusztus hó 23-ik napján d. e. 10 órakor Igenpatak községben nyilvánosan fog megtartatni.

Árverezni szándékozók, végrehajtató s utóajánlattevő kivételével, tartoznak a becsártnak 10%-át készpénzben a bir. végrehajtó kezéhez, vagy óvadékképes értékpapírban a bir. letétbiztosításhoz letenni.

Vevő köteles a vételárat az árverés jogerőre emelkedése után esedékes 6% kamataival együtt a bánatpénznek az utolsó részlet betu-

dása mellett 30 nap alatt a nagyenyedi kir. adó-, mint letéthivatalnál szabályszerűen letétmennyezni.
Az árverési feltételek a kir. bíróság tkvi irodájában Igenpatak község előjárásánál a hivatalos órákban megtekinthetők.
Vége az árverési hirdetmény törvényszabta módon közzététetik.
A kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóságtól.
Nagy-Enyeden, 1899. május hó 30-án.

Csernátóni Vajda Péter,
kir. járásbíró.

1886 1-1

Első erdélyi kávé-szétküldési raktár!

KÁVÉ

5 kilós zsákokban bérmentve.
Árjegyzék.

	frt	kr
1 kiló Santos válogatott	1	20
1 kiló Jamaikai józsu erőteljes	1	36
1 kiló Guatemala finom igen ajánlató	1	54
1 kiló Portorico középszerű finom	1	68
1 kiló Portorico legfinom erős nagyszemű	1	86
1 kiló Ceylon finom	1	76
1 kiló Ceylon nagyszemű igen finom	1	98
1 kiló Cuba nagyszemű legfinomabb	2	08
1 kiló Aranyjáva zamatos	1	96
1 kiló Moeca valódi arabiai	1	98
1 kiló Gyöngy finom minőség	1	86
1 kiló Gyöngy nagyszemű kiváló min.	2	16

Postán utánvétellel vagy a pénz előleges beküldésével küld

PAPP LÁSZLÓ
Kolozsvárt, Theologia-épület. Telefon 212.

Egy öt kilós szállítmány összeállítható többféle kávéfajából is. 1869 6-10

Kizárólagos szétküldés Kolozsvárról!
Transito nagy raktár Triestben!

Pályázat.

A nagyenyedi Bethlen-kollégiumnál egy iskolaszolgai állás üresedésbe jövén, ennek elnyerésért pályázat tételük közzé. Javadalom évi 300 frt. Bővebb felvilágosítás az Igazgatóságnál szerezhető.

Ez állást elnyerni óhajtok kérelmeket a rendelkezésre álló okmányokkal felszerelve, 1899. aug. 15-éig azt kötelesek beadni a Bethlen-kollégium Igazgatóságához.

Nagy-Enyed, 1899. aug. 1.

1882 2-2

Gimn. igazgatóság.

Ikt. 2299.

1899. tkvi.

Hirdetmény.

A balászfalvi kir. járásbíró mint telekkönyvi hatóság részéről közzé tételük: miszerint a **kisküküllővölgyi helyiérdekű vasut** számára az alább megnevezett határban **kisajátított** területekről elkészített összeírás, térkép és egyedi kimutatás hitelesítésére a helyszíne a következő határnap tüzetik ki, ugymint: Balászfalva községre nézve **1899. évi szeptember hó 6-án reggeli 9 óra Küküllőszög állomáson.**

Az érdekeltek felhívtnak, miszerint netaláni észrevételeiket a fennebbi határnapon a bizottság előtt előterjesszék, különben a kisajátítás és a felvett térfogat, ugy a feljegyzett szolgáltnak s jogosultságok iránti kifogásaik többé tekintetbe nem jöhetnek.

Együttal felhívtnak mindazok, a kik a fen-

nebbi határban a kisküküllővölgyi helyiérdekű vasut számára kisajátított területekért járó és az egyedi kimutatásban kitett kártalanítási összeg mennyiségére nézve ellenvetéseket tenni akarnak, vagy ezen összegre bármi czim alatt igényt tartanak, ezeket **1899. év szeptember hó 21-éig** ezen telekkönyvi hatóságnál annál bizonyosabban bejelentsék, minthogy a később jelentkezők észrevételeire s igényeire semmi tekintet nem lévén, a kisajátítási és kártalanítási összeg annak és azon mennyiségben fog kiadatni, a kinek nevére és a mely összeggel az az egyedi kimutatásban ki van téve, a bekebelezett vagy felülkebelezett tételek pedig ezentul a kisajátított területtől hivatalból le fognak töröltetni.

Az összeírás, térkép és egyedi kimutatás a telekhivatalban betekinthező.

Kelt Balászfalván, 1899. évi július 31-én.

Enyedy Lajos,
kir. ítélőtáblai bíró.

1885 1-3

Bikszádi ásványos gyógyvizet,

Bikszádi mely egyedüli a maga nemében, több hírneves egyetemi orvostanár és hírneves vidéki orvosok, hatásánál fogva, fölébe helyezik a külföldi és drága **Selters** és **Gleichenbergi** vizeknek. Gyógyító hatása a **bikszádi** ásványos gyógyviznek kitünően bevált idült és heveny légesőhurut, hangszálag-hurut, vérköpés ellen. Nagy konyhasótartalmánál fogva verhányás, tudócsucs-hurutnál és kezdődő gümőkórnál, továbbá kitünő eredményt értek el a **BIKSZÁDI VIZ** alkalmazása által emészthetlenség, idült és heveny gyomorhurut, máj- és epehólyagbántalomnál, a belek renyhe működésénél, vesehomokban szenvedőknel, görvélykóros daganatoknál, heveny és idült női bántalmaknál, mint specificum vált be.

Bikszádi árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál

A **KUTKEZELŐSÉG** **BIKSZÁD** (Szatmármegye.)

Bikszádi viz bérletje s a sztojkai viz főelárusítói:

ALMER LAJOS és KÁROLY

nagybányai lakosok.

Sztojkai ásványvizet,

Sztojkai mint Erdély gyöngyét, nem hiába nevezték el **magyar karlsbadi** viznek, mert tényleg annak gyógyhatása, a szigoru diéta betartásával: idült gyomorbántalom, máj- és epehólyag, valamint epekö bajoknál, nemkülönb **czukorbetegségnél** alkalmazva, valóságos csodákat mivel. kitünő hatása a **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** a légzőszervek összes bántalmánál, valamint a női bajok és görvélykóros bántalmaknál is. — A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** dús szén-savtartalmánál fogva akár borral, akár gyümölcszörpvel vegyítve, mint kellemes üdítő ital parját ritkítja. A **SZTOJKAI ÁSVÁNYVIZ** hosszas használata az ép szervezetben elváltozást nem idéz elő s így a rossz ivóvizet is pótolja bármely vidéken, annyival is inkább, mert hosszabb állás után nem csapódnak ki belőle a szilárd alkotórészek, mely tulajdonsága lehetővé teszi a tengeren túli szállítást.

Főraktar: **Cirner J. József** urnál (Nagy-Enyed) és **Molnár Árpád** urnál (Abrudbánya.)

5-10 1848

Sztojkai árlappal és ismertető könyvecskével bérmentve szolgál

A **FORRASKEZELŐSÉG** **SZTOJKAI** (Szolnok-Doboka m.)

Zacherlin

Nem zacskóban!

☞ Csak az valódi, mely üvegben árultatik! ☞

Ez

az igazán csallhatatlan, gyökeres segítség a rovarokkal való minden vesződés ellen.

Kapható a következő czégeknél:

Nagy-Enyeden: Bisztritsány Lajos.
" Cirner J. József,
" Winkler János.
" Fenichel Jakab
" M. Friedmann
Abrudbánya: Molnár Árpád.
Maros-Ujvár: Virág Tamás.
" Mendel Izidor.

Gyulafehérvárt: Fingerhut Jakab.
" Fröhlich Gyula.
" Jakabffy Albert.
" Marczell E. gyógsz.
" Szentgyörgyi Mór.
" Wallentin L.

1760 8-10

